

СХЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗАВДАННЯ ВІДКРИТОЇ ФОРМИ З РОЗГОРНУТОЮ ВІДПОВІДДЮ (ВЛАСНОГО ВИСЛОВЛЕННЯ) З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ПРОБНОГО ЗНО 2021 РОКУ

Зміст власного висловлення оцінюють за шістьма критеріями (1, 2, 3а, 3б, 4 та 5), як викладено в таблиці 1.

Таблиця 1

Критерій	Змістовий вияв і композиційне оформлення критерію	Бали
1. Теза	<p>Учасник/ця вправно формулює тезу, що репрезентує його/її власну позицію. Учасник/ця висловлюється в один із таких способів:</p> <ul style="list-style-type: none"> • чітко називає складники креативності, які є особливо важливими для самореалізації людини та її конкурентоспроможності на ринку праці; • стверджує, що саме креативні особи рухають людство вперед, впливаючи на розвиток науки, техніки, мистецтва тощо; • заперечує важливість креативності для самореалізації людини та її конкурентоспроможності на ринку праці, натомість стверджує, що успішними й затребуваними на ринку праці є представники звичайних робітничих спеціальностей (сантехніки, кранівники, муляри тощо); • займає проміжну позицію, стверджуючи, що, з одного боку, креативні люди продукують суперідеї, випереджаючи свій час, а з іншого, – через це стають «білими воронами», яких не сприймає «сіре» суспільство, тож про конкурентоспроможність говорити складно. <p>Орієнтовні опорні слова: <i>людина, життя, особистість, індивідуальність, неповторність; самореалізація; екзистенціалізм, стоїцизм;</i> <i>креативність, творчість, неповторність, унікальність, кмітливість, оригінальність, винахідливість; працьовитість, сумлінність, потреба; створення/продукування нового, відмова від усталеного/традиційного, нестандартне виконання; оригінальний підхід, широкий кругозір, революційні думки;</i> <i>біла ворона, сіра зграя; гори перевертати, творити чудеса, робоча конячка, золоті руки;</i> <i>цікавість, корисність, розвиток, реальність, дійсність; затребуваність, конкурентоспроможність, успішність, престижність; бізнес, наука, культура, роботодавці;</i> <i>нестандартний, незвичасний, несхожий, інший, нетрадиційний, неповторний, новий, інноваційний, кмітливий, вигадливий, винахідливий, ризикований, прозорливий; звичайний, робітничий, простий, сумлінний, майстровитий; інтереси, зацікавлення, справа; потреби, необхідність, потрібність, доконечність, запити;</i> <i>вирізнятися, виділятися, не мати нічого спільного; самореалізовуватися, випереджати, передувати, дивувати; працювати, виконувати; створювати, продукувати, конструювати, компонувати, будувати; конкурувати, змагатися, перемагати, прогресувати.</i></p>	2
	<p>У роботі немає вправного формулювання тези, але є речення та ключові слова, що доносять власний погляд учасника на обговорювану проблему. Учасник/ця лаконічно відповідає на питання, сформульоване в темі (<i>перераховує риси креативності, не пояснюючи потрібності їх</i>).</p> <p>Учасник/ця лише повторює фрази з формулювання теми, не висловлюючи власної позиції</p>	1
	<p>Учасник/ця не формулює тези. Зміст висловлення свідчить про відсутність власної позиції щодо порушеної проблеми й несформованість того чи того погляду на неї.</p> <p>Учасник/ця формулює тезу, що не відповідає запропонованій темі</p>	0
2. Аргументи	<p>Учасник/ця розвиває свою думку, наводячи принаймні два доречні й переконливі аргументи (докази, підстави для обґрунтування, підтвердження висловленої тези), що пов'язують тезу з прикладами</p>	2
	<p>Учасник/ця наводить принаймні один доречний аргумент (доказ, підставу для обґрунтування, підтвердження висловленої тези).</p> <p>Аргументи дублюють один одного, тобто другий аргумент перефразовує зміст першого.</p>	1

	Один з аргументів не є доречним стосовно сформульованої тези	
	Учасник/ця не наводить жодного аргументу для обґрунтування тези, або наведені аргументи не є доречними	0
3а. Приклад із літератури чи інших видів мистецтва	Аргумент підкріплено, проілюстровано принаймні одним розгорнутим, добре поясненим прикладом з художньої літератури чи інших видів мистецтва. Указано на проблему, порушену у творі, художній образ, через який проблему розкрито, зазначено назву й автора твору. В інших видах мистецтва тестований може не вказувати автора. Приклад є логічним складником доведення, свідчить про розуміння учасником/цею того, як його / її міркування стосовно шляхів розв'язання певної проблеми виявляються, підтверджуються в мистецькому творі	2
	Немає мотивації наведення прикладу; приклад не конкретизований через художній образ; у прикладі є фактичні помилки	1
	Прикладу з літератури чи інших видів мистецтва немає, або він не є доречним	0
3б. Приклад, що є випадком із життя або історичною подією	Учасник/ця наводить принаймні один доречний приклад з власного життя або подію з історії чи суспільно-політичного життя, яка є конкретною, локалізованою в часі та просторі. Приклад є логічним складником доведення, свідчить про розуміння учасником/цею того, як його / її міркування стосовно шляхів розв'язання певної проблеми виявлено, підтверджено через особисте життя конкретних людей або суспільне минуле чи нинішнє життя. Учасник/ця може покликатися на факти з біографії митців, які стосуються їхнього суспільно-політичного життя	2
	Немає мотивації наведення прикладу; приклад не конкретизований; у прикладі є фактичні помилки	1
	Прикладу з історії, суспільно-політичного чи власного життя немає, або він не є доречним	0
4. Логічність, послідовність	Висловлення демонструє зосередженість на обговорюваній проблемі, цілісний, послідовний і несуперечливий розвиток думки (логічність і послідовність викладу). Заявлена теза послідовно доведена. Учасник/ця постійно тримає порушену ним проблему у фокусі своєї уваги, не відступаючи вбік. Учасник/ця висловлює думки в певній послідовності, відбирає лексичний матеріал і мовленнєві засоби відповідно до теми й ситуації міркування, використовує різноманітні синтаксичні конструкції. Текстові властива зв'язність, що простежується як на рівні розгортання думки, так і на рівні правильного й доречного використання спеціальних засобів зв'язку. Учасник/ця структурує роботу за абзацами	2
	Учасник/ця відволікається від обговорюваної проблеми. У роботі є порушення логічності, цілісності, послідовності й несуперечливості розвитку думки. Учасник/ця не структурує роботу за абзацами	1
	Логіки викладу, цілісності, послідовності й несуперечливості розвитку думки немає	0
5. Висновок	Наприкінці власного висловлення учасник/ця робить підсумок зі свого доведення, указуючи на те, яку домінуючу думку (позицію) він / вона урешті тримав/ла у полі зору, коли наводив/ла аргументи й приклади. Висновок відповідає запропонованій темі й органічно впливає зі сформульованої тези, аргументів і прикладів. Висновок розташований наприкінці роботи	2
	Висновок лише частково відповідає тезі або не пов'язаний з аргументами та прикладами	1
	Висновку немає; висновок не відповідає сформульованій у власному висловленні тезі; висновок не пов'язаний з аргументами та прикладами	0

Мовне оформлення власного висловлення оцінюють за двома критеріями (6а та 6б):

Таблиця 2

Таблиця 3

Критерій	Кількість помилок	Бали	Критерій	Кількість помилок	Бали
6а. Орфографія та пунктуація	0-1	4	6б. Лексика, граматика та стилістика	0-1	4
	2-6	3		2-4	3
	7-11	2		5-7	2
	12-16	1		8-10	1
	17 і більше	0		11 і більше	0

Під час оцінювання орфографічної й пунктуаційної нормативності роботи **2 (дві) негрубі** помилки рахують як **1 (одну) грубу**.

До негрубих зараховують такі помилки:

- у написанні великої літери в складених власних назвах;
- у випадках написання разом і окремо префіксів у прислівниках, утворених від іменників з прийменниками;
- у випадках нерозрізнення *не/ні* (*не хто інший / ніхто інший ...*);
- у випадках, коли замість одного розділового знака поставлений інший;
- у пропуску одного зі сполучуваних розділових знаків або в порушенні їхньої послідовності.

Негрубу орфографічну й негрубу пунктуаційну помилки **НЕ ДОДАЮТЬ** і **НЕ ЗАРАХОВУЮТЬ** як **1 (одну) грубу**.

Систематичне порушення норм милозвучності (**3 (три) і більше** випадків порушення на одне з правил: *у-в, і-ї*) рахують як **1 (одну)** орфографічну помилку.